

MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE

1269

Na temelju članka 142. točke 1. i 5. Zakona o zračnom prometu (»Narodne novine«, broj 69/09), ministar mora, prometa i infrastrukture donosi

PRAVILNIK

O UVJETIMA I NAČINU UPORABE OVJESNE JEDRILICE I PARAJEDRILICE

I. OPĆE ODREDBE

Područje primjene

Članak 1.

(1) Ovim Pravilnikom propisuje se:

1. izrada, uporaba i održavanje ovjesnih jedrilica i parajedrilica;
2. mjesta uzlijetanja i slijetanja ovjesnih jedrilica i parajedrilica;
3. pravila letenja i ograničenja u letenju ovjesnih jedrilica i parajedrilica;
4. osposobljavanje, ispiti, dozvole i ovlaštenja pilota ovjesne jedrilice i parajedrilice.

(2) Odredbe ovoga Pravilnika koje se odnose na ovjesne jedrilice primarno upravljane pokretnim aerodinamičkim površinama primjenjuju se i na jedrilice mase do 80/100 kg.

Pojmovi

Članak 2.

Pojmovi koji se koriste u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

1. *Prvi stupanj osposobljavanja*: postupak osposobljavanja koji se provodi na početku osposobljavanja učenika pilota u letenju ovjesnom jedrilicom ili parajedrilicom, a koji se u praktičnom dijelu provodi na terenima za osposobljavanje izvođenjem letova na malim i srednjim visinama;

2. *Akrobatski let (aerobatic flight)*: namjerno izveden manevar zrakoplova u letu koji uključuje naglu promjenu položaja, neuobičajen položaj ili neuobičajenu promjenu brzine leta zrakoplova, osim u slučajevima neuobičajenih položaja pri normalnom letenju ili pri osposobljavanju za dozvolu, odnosno ovlaštenje koje nije ovlaštenje za akrobatsko letenje;

3. *Dozvola pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice*: dokument na osnovu kojeg se pilotu ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice dopušta ostvarivanje povlastice dodijeljene dozvolom pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice, a u skladu s ovlaštenjima iz dozvole;
4. *Drugi stupanj osposobljavanja*: postupak osposobljavanja koji se provodi nakon završenog prvog stupnja osposobljavanja učenika pilota u letenju ovjesnom jedrilicom ili parajedrilicom, a završava polaganjem ispita za stjecanje dozvole pilota parajedrilice;
5. *Izdavanje (npr. pilotske dozvole ili ovlaštenja) (issue of e.g. pilot licence or rating)*: administrativni postupak koji se provodi za vrijeme valjanosti dozvole ili ovlaštenja i dopušta imatelju ostvarivanje povlastice dodijeljene dozvolom ili ovlaštenjem, za određeno razdoblje, a koje slijedi nakon ispunjenja propisanih uvjeta;
6. *Jedrilice mase do 80/100kg*: jedrilice, uključujući one koje polijeću s nogu pilota, čija najveća masa kada su prazne ne smije biti veća od 80 kg ako se radi o jednosjedu, ili 100 kg ako se radi o dvosjedu;
6. *Kontrolirana zona (control zone – CTR)*: kontrolirani zračni prostor koji se prostire od zemljine površine do određene gornje granice;
7. *Kandidat (applicant)*: podnositelj zahtjeva za polaganje ispita (teorijskog i/ili praktičnog (letačkog)) za stjecanje dozvole pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice ili za stjecanje odgovarajućeg ovlaštenja;
8. *Knjižica letenja*: osobna evidencija letova pilota ili učenika pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice;
9. *Knjižica osposobljavanja ili radna knjižica*: knjižica učenika pilota u koju se upisuju nastavne jedinice i zapažanja o tijeku osposobljavanja;
10. *Let*: način kretanja zrakom pri čemu niti zrakoplov niti letač nisu oslonjeni na površinu terena ili vode;
11. *Letjelište (airfield)*: aerodrom koji se u načelu upotrebljava za letenje jedrilica i motornih jedrilica koje ne uzlijeću samostalno, a čija se uporaba može proširiti i za letenje drugih vrsta zrakoplova koji se upotrebljavaju u nekomercijalnim operacijama zrakoplova;
12. *Letovi na malim visinama*: letovi za vrijeme kojih se pilot ili učenik pilot ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice u svakom trenutku leta nalazi na visini manjoj od 50 m iznad tla, a visinska razlika između uzletišta i sletišta nije veća od 150 m;
13. *Letovi na srednjim visinama*: letovi za vrijeme kojih se pilot učenik pilot ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice nalazi na visinama do 300 m iznad tla ili je visinska razlika između uzletišta i sletišta veća od 150 m;
14. *Letovi na velikim visinama*: letovi za vrijeme kojih se pilot ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice nalazi na visini većoj od 300 m iznad tla bez obzira na visinsku razlika između uzletišta i sletišta;

15. *Nadležno tijelo (authority)*: tijelo koje obavlja poslove sukladno odredbama ovoga Pravilnika. U Republici Hrvatskoj nadležno tijelo je Agencija za civilno zrakoplovstvo (u daljnjem tekstu: Agencija);

16. *Nalet ili vrijeme letenja (flight time)*: ukupno vrijeme od trenutka kada se pilot ili učenik pilot ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice pokrene u svrhu uzlijetanja do trenutka kada se potpuno zaustavi na kraju leta;

17. *Obnavljanje valjanosti (npr. pilotske dozvole ili ovlaštenja) (renewal (of e.g. pilot licence or rating))*: administrativni postupak koji se provodi nakon isteka valjanosti pilotske dozvole ili ovlaštenja, a u svrhu obnavljanja pilotske dozvole ili ovlaštenja, za određeno razdoblje koje slijedi nakon ispunjenja propisanih uvjeta;

18. *Organizirano letenje: letenje ovjesnim jedrilicama i parajedrilicama u svrhu:*

a) sportskog natjecanja ili zrakoplovne priredbe,

b) letenja skupine od pet ili više pilota ovjesne jedrilice ili parajedrilice,

c) praktičnog (letačkog) osposobljavanja;

20. *Ovjesna jedrilica (hang-glider)*: sportski zrakoplov krute osnovne konstrukcije, jednosjed ili dvosjed, bez motora, kojim je moguće uzletjeti uz pomoć nogu pilota, a kojim se:

a) upravlja isključivo premještanjem težišta i kojim je moguće uzletjeti i sletjeti u uvjetima bez vjetra. Dozvoljene su dodatne pokretne površine kojima se utječe na upravljivost ili otpor, ali samo u slučaju da na ovjesnu jedrilicu djeluju simetrično;

b) primarno upravlja pokretnim aerodinamičkim površinama i kojim je moguće uzletjeti i sletjeti u uvjetima bez vjetra;

c) ne može sigurno uzletjeti i sletjeti u uvjetima bez vjetra;

d) primarno upravlja aerodinamičkim površinama po uzdužnoj osi (nagibu) i kojim je moguće uzletjeti i sletjeti u uvjetima bez vjetra. Pilot se ne nalazi unutar konstrukcije ili oplata ovjesne jedrilice, osim unutar sustava vezova i okvira za upravljanje;

21. *Ovjesna jedrilica odnosno parajedrilica s pomoćnim motorom*: ovjesna jedrilica odnosno parajedrilica opremljena motorom kojom se uzlijeće uz pomoć nogu pilota.

22. *Ovlašteni nastavnik letenja*: pilot ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice s važećim ovlaštenjem nastavnika letenja koji djeluje u okviru organizacije odobrene za osposobljavanje pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice;

23. *Ovlaštenje*: dokaz o dodatnoj osposobljenosti pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice koje se upisuje u dozvolu pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice;

24. *Parajedrilica (paraglider)*: sportski zrakoplov jednosjed ili dvosjed, koji nema krutu osnovnu konstrukciju i kojim se može sigurno uzletjeti i sletjeti uz pomoć nogu pilota u uvjetima bez vjetra;

25. *Popis stručnjaka*: popis stručnih osoba iz užeg područja zrakoplovne djelatnosti kojeg utvrđuje Agencija za civilno zrakoplovstvo;
26. *Potvrda o obavljenom osposobljavanju*: potvrda organizacije odobrene za osposobljavanje, o završenom teorijskom i/ili praktičnom osposobljavanju učenika pilota;
27. *Prelet (cross-country flight)*: let ovjesnom jedrilicom odnosno parajedrilicom od početne do završne točke rute korištenjem uzlaznih zračnih strujanja i uobičajenih navigacijskih postupaka;
28. *Rukovoditelj letenja*: osoba odgovorna za sigurnu pripremu, organizaciju, izvođenje i nadziranje organiziranog letenja ovjesnim jedrilicama i parajedrilicama;
29. *Sletište*: mjesto na kopnu određeno za slijetanje ovjesnih jedrilica i parajedrilica;
30. *Sportski zrakoplov*: zrakoplov s posadom, teži od zraka, sa ili bez motora (mikrolaki avion, ovjesna jedrilica, parajedrilica i sl.);
31. *Tandem ovjesna jedrilica ili parajedrilica*: ovjesna jedrilica ili parajedrilica namijenjena za istodobno letenje dviju osoba;
32. *Teren za osposobljavanje*: prirodni ili uređeni teren namijenjen osposobljavanju učenika pilota, koji omogućuje jednostavno uzlijetanje, let i slijetanje, bez prepreka ili drugih smetnji koje mogu ometati let ili ugroziti sigurnost;
33. *Učenik pilot*: osoba koja se osposobljava za stjecanje dozvole pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice;
34. *Uvjetno zabranjeno područje (restricted area)*: dio zračnog prostora Republike Hrvatske, utvrđenih dimenzija, iznad određenog područja u kojemu se ne smije obavljati zračni promet, u određeno vrijeme i uz određene uvjete;
35. *Uzletište*: mjesto na kopnu određeno za uzlijetanje ovjesnih jedrilica i parajedrilica;
36. *Validacija (npr. pilotske dozvole ili ovlaštenja) (validation e.g. pilot licence or rating)*: administrativni postupak koji se provodi za vrijeme valjanosti strane dozvole ili ovlaštenja i dopušta imatelju nastavak ostvarivanja povlastice dodijeljene dozvolom ili ovlaštenjem, za određeno razdoblje, a koje slijedi nakon ispunjenja propisanih uvjeta;
37. *Veći popravci*: popravci koje, prema uputama za održavanje, smiju obavljati samo proizvođač ili organizacija odobrena za obavljanje tehničkih pregleda i održavanje;
38. *Zabranjeno područje (prohibited area)*: dio zračnoga prostora Republike Hrvatske utvrđenih dimenzija u kojemu je zabranjeno obavljanje zračnoga prometa;
39. *Zrakoplov*: svaka naprava koja se održava u atmosferi reakcijom zraka, osim reakcije zraka u odnosu na zemljinu površinu.

Kratice

Članak 3.

Kratice koje se koriste u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

1. *AIP – Aeronautical Information Publication*, Zbornik zrakoplovnih informacija,
2. *FAI – Federation Aeronautique Internationale*, Međunarodni zrakoplovni savez,
3. *SAT (Safety Acro Team) manevar*, akrobatski manevar pri kojem se os rotacije nalazi između krila i pilota,
4. *S.I.V. – Simulation d' Incident de Vol*, simulacija incidentnih situacija tokom leta,
5. *VMC – Visual Meteorological Conditions*, vizualni meteorološki uvjeti – meteorološki uvjeti jednaki ili povoljniji od utvrđenih minimuma.

Namjena ovjesne jedrilice i parajedrilice

Članak 4.

(1) Ovjesna jedrilica odnosno parajedrilica smije se upotrebljavati isključivo u skladu s namjenom opisanom u naptuku proizvođača ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice.

(2) Ovjesna jedrilica odnosno parajedrilica može biti namijenjena za:

1. rekreativno letenje,
2. natjecanje,
3. osposobljavanje.

Prava i dužnosti pilota ovjesne jedrilice i parajedrilice

Članak 5.

(1) Pilot ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice dužan je pri korištenju ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice postupati u skladu sa Zakonom o zračnom prometu, Pravilnikom o letenju zrakoplova, odredbama ovoga Pravilnika, te odredbama drugih relevantnih propisa.

(2) Pilot ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice rukuje ovjesnom jedrilicom odnosno parajedrilicom na vlastitu odgovornost. Pilot ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice u svakom trenutku odgovara za korištenje ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice kojom rukuje te za sve posljedice koje iz njezine uporabe mogu proizaći.

(3) Pilot ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice mora poduzimati sve potrebne mjere za sigurnost tijekom priprema za uzlijetanje, uzlijetanja, leta i slijetanja. Pilot ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice obavezan je svaki dio opreme koristiti u skladu s namjenom i naptukom proizvođača te na način koji jamči sigurno letenje.

(4) Nastavnik letenja mora učenika pilota prije početka osposobljavanja, a pilot tandem ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice suputnika prije letenja, upozoriti na činjenicu da će letjeti ovjesnom jedrilicom odnosno parajedrilicom na vlastitu odgovornost.

II. IZRADA, UPORABA I ODRŽAVANJE

Proizvodnja

Članak 6.

(1) Proizvodnja ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice serijska je izrada ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice od strane proizvođača.

(2) Agencija će prihvatiti svaki tip ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice proizvođača iz stavka 1. ovog članka uz dokaz sukladnosti s primjenjivim zahtjevima normi iz Dodatka 1. ovoga Pravilnika.

(3) Agencija sastavlja i na svojoj internetskoj stranici objavljuje popis prihvaćenih tipova ovjesnih jedrilica odnosno parajedrilica.

(4) Za prihvaćanje novog tipa ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice potrebno je da proizvođač Agenciji učini dostupnim ažurne priručnike za letenje, održavanje i popravak.

(5) Svaka proizvedena ovjesna jedrilica odnosno parajedrilica na sebi mora imati, na trajan način i dovoljno velikim znakovima da bi bili lako čitljivi, na lako pristupačnom mjestu, ispisan naziv proizvođača, oznaku proizvođača, oznaku atesta, oznaku modela, godinu proizvodnje i serijski broj.

(6) Odredbe iz stavka 5. ovog članka ne odnose se na prototipove.

(7) Proizvođač ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice uz svaki proizvedeni primjerak mora korisniku isporučiti naputke za letenje i održavanje.

Amaterska gradnja

Članak 7.

(1) Amaterska gradnja ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice izrada je ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice u skladu s važećim propisima o amaterskoj gradnji zrakoplova.

(2) Amaterski građenu ovjesnu jedrilicu odnosno parajedrilicu, isključivo smije ispitivati sam graditelj ili pilot ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice, koji posjeduje odgovarajuće ovlaštenje pokusnog pilota.

Tehnički pregled

Članak 8.

- (1) Tehnički pregled ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice obavlja se radi utvrđivanja tehničke ispravnosti ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice u svrhu utvrđivanja sposobnosti za sigurno letenje.
- (2) Tehnički pregled ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice obavlja proizvođač ili prihvaćena pravna ili fizička osoba.
- (3) Agencija će prihvatiti pravnu ili fizičku osobu iz stavka 2. ovog članka uz dokaz osposobljenosti za obavljanje tehničkih pregleda ovjesnih jedrilica odnosno parajedrilica izdan od strane proizvođača.
- (4) Agencija sastavlja i na svojoj internetskoj stranici objavljuje popis prihvaćenih pravnih ili fizičkih osoba za obavljanje tehničkih pregleda ovjesnih jedrilica odnosno parajedrilica.
- (5) Tehnički pregled ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice mora se obaviti u skladu s normama navedenim u Dodatku 1. ovoga Pravilnika.
- (6) Tehnički pregled mora se obaviti u roku od pet godina za ovjesne jedrilice, odnosno dvije godine za parajedrilice, ili u kraćem roku ukoliko tako odredi proizvođač, računajući od dana proizvodnje ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice, odnosno od dana prethodnog tehničkog pregleda.
- (7) Iznimno od roka propisanog u stavku 6. ovog članka, tehnički pregled mora se obaviti i nakon svakog većeg popravka ili preinake ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice.
- (8) Ovjesna jedrilica odnosno parajedrilica smije se koristiti samo ako je tehničkim pregledom utvrđena njena ispravnost i sposobnost za sigurno letenje.

Potvrda o ispravnosti

Članak 9.

- (1) Nakon obavljenog tehničkog pregleda, proizvođač ili pravna ili fizička osoba prihvaćena za obavljanje tehničkog pregleda izdaje potvrdu o ispravnosti ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice. Potvrda o ispravnosti propisana je normama navedenim u Dodatku 1. ovoga Pravilnika. Osim toga, na krilo ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice upisuje se datum obavljenog tehničkog pregleda, datum narednog tehničkog pregleda, te potpis i žig osobe koja je obavila pregled.
- (2) Potvrda o ispravnosti ispunjava se u dva primjerka. Jedan primjerak izdaje se vlasniku ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice, a drugi ostaje proizvođaču ili pravnoj ili fizičkoj osobi koja je obavila tehnički pregled i koja ga je dužna čuvati u svojoj arhivi.

Održavanje

Članak 10.

- (1) Ovjesnu jedrilicu odnosno parajedrilicu kao i druge dijelove opreme za letenje, pilot mora održavati u skladu s napatkom za održavanje, te u skladu s eventualnim napomenama iz Potvrde o ispravnosti nakon obavljenog tehničkog pregleda.

(2) Veće popravke ili preinake ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice smije obavljati samo proizvođač ili pravna ili fizička osoba prihvaćena za obavljanje tehničkih pregleda i popravaka.

III. MJESTA UZLIJETANJA I SLIJETANJA

Uvjeti, odobrenja i evidencija

Članak 11.

(1) Mjesta uzlijetanja (uzletišta) i slijetanja (sletišta) moraju omogućiti sigurno uzlijetanje i slijetanje ovjesnim jedrilicama i parajedrilicama.

(2) Agencija vodi evidenciju uzletišta i sletišta. Uzletišta i sletišta smiju se koristiti za organizirano letenje ovjesnih jedrilica i parajedrilica tek nakon što Agencija operatoru izda odobrenje za uporabu.

(3) Uz zahtjev za izdavanje odobrenja operator uzletišta i sletišta mora priložiti:

1. mišljenje osobe s Popisa stručnjaka o podobnosti izabrane lokacije za traženu namjenu,
2. suglasnost vlasnika ili korisnika zemljišta na kojem se nalazi uzletišta odnosno sletišta,
3. suglasnost nadležnog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, a ako se uzletišta odnosno sletišta nalazi u zaštićenom dijelu prirode od državnog i međunarodnog značenja, mišljenje nadležnog ministarstva u svezi utjecaja koje mogu imati uzletišta odnosno sletišta sa stanovišta zaštite okoliša,
4. uporabnu dozvolu prema posebnom propisu kojim se uređuje gradnja ako je za uređenje uzletišta odnosno sletišta potrebna gradnja objekta,
5. suglasnost operatora aerodroma, odnosno letjelišta ako se uzletišta ili sletišta nalazi u zoni postojećeg aerodroma odnosno letjelišta. Uporaba terena za uzletišta i sletišta u kontroliranoj zoni nije dopuštena,
6. napatuk za uporabu uzletišta odnosno sletišta, koji mora sadržavati:
 - a) opći podaci:
 - namjena uzletišta i sletišta,
 - položaj uzletišta i sletišta,
 - oblik i veličina uzletišta i sletišta, koordinate,
 - pristupni putovi do uzletišta i sletišta,
 - naziv i adresa operatora uzletišta i sletišta;
 - b) obilježavanje uzletišta i sletišta:

- mjesto uzlijetanja,
- mjesto slijetanja,
- c) meteorološke karakteristike,
- d) zona letenja oko uzletišta i sletišta,
- e) organizacija letenja:
 - letenje u zoni uzletišta i sletišta,
 - alternativna sletišta,
 - koordinaciju i vođenje letenja u slučajevima kada se uzletište i/ili sletište nalazi u zoni postojećeg aerodroma ili letjelišta,
- f) osiguranje letenja:
 - opis opreme na uzletištu ili sletištu ako postoji,
 - pružanje hitne medicinske pomoći,
 - meteo-oprema,
 - postupak za slučaj opasnosti,
- g) karte:
 - topografska karta u mjerilu 1: 50.000 s ucrtanom lokacijom uzletišta i sletišta i zonom pripadajućeg područja uporabe zračnog prostora,
 - skica uzletišta i sletišta u približnom mjerilu 1: 5.000,

7. suglasnost Hrvatske kontrole zračne plovidbe na pozicije uzletišta i sletišta i pripadajuće zone letenja.

(4) Podnositelju zahtjeva koji udovolji uvjetima propisanim ovim Pravilnikom izdat će se odobrenje za uporabu uzletišta i sletišta.

(5) Operator uzletišta i sletišta obavezan je na uzletištu postaviti tablu s karakteristikama uzletišta i sletišta, te telefonskim brojevima za najavu korištenja, te telefonskim brojevima za pozive u slučaju hitnosti. Piloti ovjesnih jedrilica odnosno parajedrilica obavezni su najaviti se operatoru uzletišta i sletišta, te zatražiti odobrenje korištenja.

Tereni za osposobljavanje

Članak 12.

(1) Iznimno od odredbi iz članka 11. ovoga Pravilnika, uzlijetati i slijetati ovjesnim jedrilicama i parajedrilicama u svrhu školovanja smije se i na terenima za osposobljavanje.

(2) Za terene za osposobljavanje gdje je visinska razlika uzletišta i sletišta manja od 150 m i gdje pilot u svakom trenutku leta nije više od 50 m iznad terena, nije potrebno odobrenje Agencije.

(3) Uzlijetanje ili slijetanje ovjesnom jedrilicom odnosno parajedrilicom na terenima za osposobljavanje dozvoljeno je samo uz suglasnost vlasnika ili korisnika zemljišta.

(4) Uporaba terena za osposobljavanje u kontroliranoj zoni nije dopuštena.

IV. LETENJE I OGRANIČENJA

Letenje ovjesnom jedrilicom i parajedrilicom

Članak 13.

Ovjesnom jedrilicom i parajedrilicom dopušteno je letjeti:

1. u vizualnim meteorološkim uvjetima (VMC) koji omogućavaju sigurno letenje ovjesnim jedrilicama odnosno parajedrilicama tijekom dana, u vremenu od pola sata prije izlaska sunca do pola sata nakon zalaska sunca,

2. u nekontroliranom zračnom prostoru klase G, određenom u Zborniku zrakoplovnih informacija (AIP) Republike Hrvatske,

3. u zoni aerodroma, uz prethodno odobrenje operatora aerodroma,

4. u kontroliranom zračnom prostoru uz posebno odobrenje izdano od strane pružatelja usluga u zračnoj plovidbi.

Visine letenja

Članak 14.

(1) Ovjesnom jedrilicom odnosno parajedrilicom mora se letjeti na visinama iznad minimalne sigurne visine. Minimalna sigurna visina je visina koja osigurava da u slučaju slijetanja u nuždi neće doći do nepotrebnog ugrožavanja osoba i stvari na tlu ili vodi. Ovjesnom jedrilicom ili parajedrilicom smije se letjeti ispod visine od 150 m (500 stopa) iznad zemlje ili vode, ako je to potrebno zbog vrste letenja koje se obavlja i ako se pretpostavlja da ne postoji opasnost za osobe i stvari na tlu ili vodi.

(3) Ovjesnom jedrilicom ili parajedrilicom mora se letjeti na visini od najmanje 50 m (150 stopa) iznad mostova, cesta, željezničkih pruga, dalekovoda, žičara, antena i sličnih objekata te skupina ljudi.

Ograničenja

Članak 15.

(1) Ovjesnim jedrilicama i parajedrilicama zabranjeno je letjeti:

1. iznad područja u nekontroliranom zračnom prostoru klase G, koja su proglašena zabranjenim područjem,
2. u nepovoljnim meteorološkim uvjetima,
3. u oblacima,
4. na vertikalnoj udaljenosti manjoj od 150 m (500 stopa) ispod baze oblaka,
5. ispod mostova i sličnih objekata, dalekovoda i antena.

(2) Privremeno, u određenom vremenu, pod određenim uvjetima može se zabraniti letenje u uvjetno zabranjenim područjima o čemu se piloti obavještavaju na način uobičajen u zračnom prometu.

Pravila letenja

Članak 16.

(1) Uzlijetanje:

1. Kod uzlijetanja na uzletištu zračni prostor oko startnog mjesta mora biti slobodan;
2. Razmak između dvije ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice i vremenski razmak između dva uzlijetanja na istom uzletištu mora biti takav da jamči sigurno uzlijetanje.

(2) Mimoilaženje:

1. Kada dvije ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice lete na istoj visini ili približno istoj visini jedna prema drugoj, obje ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice moraju skrenuti u desno, tako da rastojanje između njih mora biti najmanje 50 metara;
2. Kada dvije ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice lete na istoj visini ili približno istoj visini jedna prema drugoj, a s bočne strane im se nalazi padina, prednost ima ona kojoj se padina nalazi s desne strane. Ovjesna jedrilica odnosno parajedrilica kojoj se padina nalazi s lijeve strane mora skrenuti u desno od padine tako da osigura potrebno rastojanje između njih od najmanje 50 metara.

(3) Pretjecanje:

1. Kod pretjecanja prednost ima sprija ovjesna jedrilica odnosno parajedrilica;
2. Kada ovjesna jedrilica odnosno parajedrilica koja leti većom brzinom naiđe, na približno jednakoj visini, na onu koja leti u istom smjeru manjom brzinom, smije je pretjecati skretanjem u desno;
3. Ovjesna jedrilica odnosno parajedrilica ne smije pretjecati drugu ovjesnu jedrilicu odnosno parajedrilicu u blizini padine ako im se padina nalazi s desne strane u odnosu na smjer letenja;

4. Ako se padina nalazi s lijeve strane u odnosu na smjer letenja, dopušteno je pretjecati tako da ovjesna jedrilica odnosno parajedrilica koja leti većom brzinom, pretječe po desnoj strani ovjesnu jedrilicu odnosno parajedrilicu koja leti manjom brzinom.

(4) Križanje smjerova letenja ovjesnih jedrilica odnosno parajedrilica:

1. Pod križanjem smjerova letenja razumijeva se da jedna ovjesna jedrilica odnosno parajedrilica presijeca putanju drugoj pod kutom od 70 do 160 stupnjeva;

2. Kod križanja smjerova letenja ovjesnih jedrilica odnosno parajedrilica koje lete na približno jednakoj visini, prednost ima ona koja dolazi s desna u odnosu na drugu ovjesnu jedrilicu odnosno parajedrilicu. Ovjesna jedrilica odnosno parajedrilica koja nema prednost mora skrenuti tako da propusti onu koja ima prednost.

(5) Letenje u istom termičkom stupu:

1. Kada više ovjesnih jedrilica odnosno parajedrilica leti u istom termičkom stupu, prednost ima ona koja je prva počela kružiti;

2. Ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice moraju kružiti u istom smjeru (lijevom ili desnom).

(6) Slijetanje:

Kod slijetanja više ovjesnih jedrilica odnosno parajedrilica, u kraćem vremenskom intervalu, na isto sletišće, prednost ima ona koja se nalazi na manjoj visini, osim kada se neka druga ovjesna jedrilica odnosno parajedrilica već nalazi:

a) u fazi završnog slijetanja, ili

b) u opasnosti.

(7) Na sve ostale situacije u letenju primjenjuju se pravila letenja prema odredbama Pravilnika o letenju zrakoplova.

Obvezna oprema

Članak 17.

(1) *Zaštitna kaciga:* Tijekom letenja, osoba koja leti ovjesnom jedrilicom ili parajedrilicom mora nositi odgovarajuću zaštitnu kacigu;

(2) *Padobran za spašavanje:* Ovjesnom jedrilicom ili parajedrilicom ne smije se letjeti na visinama većim od 150 metara iznad tla ako zrakoplov odnosno pilot, nema odgovarajući padobran za spašavanje. Padobran za spašavanje mora se presložiti najmanje jednom u godini dana ili češće ako to tako propisuje proizvođač. Preslagivanje obavlja osoba ovlaštena od proizvođača padobrana ili osoba ovlaštena za preslagivanje padobrana za spašavanje. Preslagivanje se potvrđuje upisivanjem datuma u knjižicu padobrana i potpisom osobe koja je preslagivanje obavila;

(3) *Radioveza:* Tijekom praktičnog osposobljavanja učenik pilot mora imati radiotelekomunikacijsku vezu s nastavnikom letenja.

(4) *Visinomjer:* Tijekom letenja na srednjim i velikim visinama, a posebno tijekom preleta, osoba koja leti ovjesnom jedrilicom odnosno parajedrilicom mora imati uređaj za mjerenje visine.

Rukovoditelj letenja

Članak 18.

(1) Svako organizirano letenje ovjesnim jedrilicama odnosno parajedrilicama mora nadzirati rukovoditelj letenja. Rukovoditelj letenja mora biti punoljetan i imati važeću dozvolu pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice, a kada lete učenici piloti mora imati važeće ovlaštenje nastavnika letenja.

(2) Dužnosti rukovoditelja letenja su sljedeće:

1. prije početka letenja provjeriti meteorološku situaciju i situaciju na mjestu uzlijetanja, odnosno kada je predvidivo i na mjestu slijetanja,

2. surađivati s nadležnom jedinicom pružatelja usluga u zračnoj plovidbi,

3. odlučiti o početku, prekidu i završetku letenja,

4. skrbiti za red i disciplinu na mjestu uzlijetanja, odnosno kada je predvidivo i na mjestu slijetanja,

5. prije početka letenja provjeriti letačku dokumentaciju osoba koje namjeravaju letjeti,

6. prije početka letenja, vizualnim pregledom, provjeriti ispravnost ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice i opreme koja se koristi,

7. zabraniti uporabu ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice ili opreme koja nije ispravna,

8. zabraniti letenje osobi za koju ocjeni da:

a) nije duševno i tjelesno sposobna letjeti,

b) je vidljivo pod utjecajem alkohola, droga ili drugih psihoaktivnih sredstava,

c) krši pravila letenja ili na drugi način ugrožava sigurnost letenja.

(3) Dužnosti rukovoditelja letenja iz stavka 2. ovog članka odnose se i na nastavnike letenja kod praktičnog (letačkog) osposobljavanja s tim da je nastavnik letenja dodatno odgovoran za:

1. provjeru da li su učenici za pilote ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice upisani u evidenciju učenika pilota i da li su opremljeni propisanom opremom,

2. dodjelu zadataka učenicima pilotima u okviru odobrenog programa osposobljavanja i nadziranje njihovog letenja ovjesnim jedrilicama odnosno parajedrilicama.

Akrobatsko letenje

Članak 19.

(1) Akrobatsko letenje dozvoljava se samo ako je ovjesna jedrilica odnosno parajedrilica namijenjena za akrobatsko letenje, odnosno u skladu s uputom proizvođača za određeni tip ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice.

(2) Zabranjeno je akrobatsko letenje iznad naselja, cesta, željeznica, žičara, dalekovoda, drugih objekata te skupina ljudi.

(3) Akrobatski letovi moraju se izvoditi iznad minimalno sigurne visine.

V. OSPOSOBLJAVANJE, ISPITI, DOZVOLE I OVLAŠTENJA

Osposobljavanje

Članak 20.

(1) Kandidat mora završiti teorijsko i praktično (letačko) osposobljavanje za stjecanje dozvole pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice ili odgovarajuće ovlaštenje prema odobrenom programu u organizaciji odobrenoj za osposobljavanje pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice. Ukoliko je kandidat završio teorijsko i praktično (letačko) osposobljavanje u organizaciji odobrenoj za osposobljavanje pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice izvan Republike Hrvatske, Agencija će utvrditi da li program po kojem je obavljeno osposobljavanje udovoljava zahtjevima propisanim u Dodatku 2. ovoga Pravilnika.

(2) Okvirni programi teorijskog i praktičnog (letačkog) osposobljavanja za stjecanje dozvole pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice ili odgovarajućeg ovlaštenja navedeni su u Dodatku 2. ovoga Pravilnika. Na temelju ovih okvirnih programa, svaka organizacija za osposobljavanje razrađuju svoj detaljni program. Takav detaljan program osposobljavanja mora biti prihvaćen od strane Agencije.

(3) Prije prihvaćanja od strane Agencije detaljan program osposobljavanja mora biti evaluiran od strane organizacije koja provodi osposobljavanje, odnosno odgovorne osobe zadužene za osposobljavanje pri čemu je organizacija dužna u detaljnom programu utvrditi i izjaviti:

a) Sukladnost programa osposobljavanja s potrebama i mogućnostima organizacije za osposobljavanje,

b) Sukladnost programa osposobljavanja s ovim Pravilnikom, okvirnim programom osposobljavanja i primjenjivim standardima,

c) Potrebu izmjene, odnosno dopune detaljnog programa osposobljavanja periodički, a najmanje jedan puta godišnje u svrhu utvrđivanja njegove efikasnosti, prilagodbe potrebama i mogućnostima organizacije i sukladnosti s primjenjivim standardima.

(4) Prije početka osposobljavanja, maloljetni kandidat mora organizaciji odobrenoj za osposobljavanje pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice dostaviti pisanu suglasnost roditelja, odnosno staratelja.

Učenik pilot

Članak 21.

(1) Prije prvog leta učenik pilot mora biti star najmanje 15 godina.

(2) Pod nadzorom ovlaštenog nastavnika letenja, ovjesnom jedrilicom odnosno parajedrilicom može upravljati učenik pilot koji se osposobljava za stjecanje dozvole pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice ili kandidat koji se osposobljava za stjecanje odgovarajućeg ovlaštenja, a koji je upisan u knjigu evidencije učenika pilota pri organizaciji odobrenoj za osposobljavanje.

(3) Nastavne jedinice i zapažanja o tijeku osposobljavanja upisuju se u knjižicu osposobljavanja odnosno radnu knjižicu učenika pilota.

(4) Učenik pilot smije letjeti samo ako posjeduje valjanu svjedodžbu o zdravstvenoj sposobnosti izdanu prema propisu kojim se propisuje zdravstvena sposobnost zrakoplovnog osoblja.

Potrebno iskustvo

Članak 22.

Kandidat za stjecanje dozvole pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice mora imati najmanje 10 sati ukupnog naleta kao učenik pilot ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice, uključujući najmanje:

– 60 uspješnih letova od kojih je svaki u trajanju duljem od 5 minuta, od čega najviše 30 letova može biti ostvareno drugačijim načinom uzlijetanja od onoga kojim će kandidat polagati ispit ukoliko odobrena organizacija provodi osposobljavanje prema programu koji uključuje drugačiji način uzlijetanja,

– 3 leta od kojih svaki mora biti u trajanju od najmanje 2 sata.

Ispit za stjecanje dozvole pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice

Članak 23.

(1) Prije pristupanja polaganju ispita za stjecanje dozvole pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice kandidat mora biti star najmanje 16 godina.

(2) Ispit za stjecanje dozvole pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice sastoji se od teorijskog i praktičnog (letačkog) dijela ispita.

(3) U skladu s povlasticom koju stječe kao imatelj dozvole pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice, kandidat mora pokazati razinu teorijskog znanja iz sljedećih predmeta:

a) Teorija letenja (aerodinamika i mehanika letenja)

b) Konstrukcije i materijali

c) Meteorologija

d) Pravila i propisi

e) Tehnika letenja

f) Opasne situacije i izvanredni postupci

g) Pružanje prve pomoći.

(4) Provjera teorijskog znanja obavlja se pisanim putem. Pitanja iz kataloga pitanja biraju ispitivači.

Teorijski dio ispita

Članak 24.

(1) Kandidat mora pristupiti cjelokupnom teorijskom dijelu ispita za stjecanje dozvole pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice ili odgovarajućeg ovlaštenja, kojeg organizira i provodi Agencija.

(2) Za pristupanje teorijskom dijelu ispita kandidat mora imati pisanu preporuku organizacije odobrene za osposobljavanje pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice u kojoj je obavljao osposobljavanje, nakon što je uspješno završio sve potrebne elemente programa teorijskog osposobljavanja. Preporuka izdana od organizacije odobrene za osposobljavanje pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice vrijedi 12 mjeseci. Ako u tom razdoblju kandidat ne pristupi polaganju teorijskog dijela ispita, kao dodatak mora predložiti dokaz o dodatnom osposobljavanju od organizacije odobrene za osposobljavanje pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice.

(3) Kandidat je uspješno položio teorijski dio ispita ako je ostvario najmanje 75% od broja bodova predviđenih za svaki pojedini predmet. Bodovi se daju samo za točne odgovore.

(4) Kandidat mora ponoviti cijeli teorijski dio ispita ako nije položio bilo koji predmet iz četvrtog pokušaja ili ako je isteklo razdoblje od 18 mjeseci koje započinje završetkom kalendarskog mjeseca u kojem je kandidat prvi puta pristupio ispitu. Prije ponovnog pristupanja teorijskom dijelu ispita kandidat mora, shodno preporuci Agencije, obaviti dodatno osposobljavanje u organizaciji odobrenoj za osposobljavanje pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice.

(5) Uspjeh na teorijskom dijelu ispita vrijedi u razdoblju od 24 mjeseca od dana kada je kandidat uspješno završio cjelokupan teorijski dio ispita. Ako u tom razdoblju kandidat ne pristupi polaganju praktičnog (letačkog) dijela ispita mora teorijski dio ispita ponoviti u cijelosti.

Praktični (letački) dio ispita

Članak 25.

(1) Prije pristupanja praktičnom (letačkom) dijelu ispita za stjecanje dozvole pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice ili za stjecanje odgovarajućih ovlaštenja, kandidat mora uspješno položiti teorijski dio ispita.

(2) Za pristupanje praktičnom (letačkom) dijelu ispita kandidat mora imati pisanu preporuku organizacije odobrene za osposobljavanje pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice u kojoj je obavljao osposobljavanje, nakon što je uspješno završio sve potrebne elemente programa praktičnog (letačkog) osposobljavanja.

(3) Kandidat za stjecanje dozvole ili ovlaštenja mora dokazati razinu osposobljenosti da kao pilot ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice uspješno obavi odgovarajuće postupke i vježbe u skladu s povlasticom koju mu pruža dozvola pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice ili odgovarajuće ovlaštenje.

(4) Na praktičnom (letačkom) dijelu ispita koristit će se jednak tip ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice kao ona na kojoj se kandidat osposobljavao.

(5) Praktični (letački) dio ispita podijeljen je u nekoliko sekcija koje predstavljaju različite faze leta ovjesnom jedrilicom odnosno parajedrilicom. Sadržaj praktičnog (letačkog) dijela ispita naveden je u Dodatku 3. ovoga Pravilnika. Kandidat mora položiti sve dijelove jedne sekcije da bi se sekcija smatrala uspješno položenom. Ako kandidat ne položi samo jednu sekciju može ponoviti polaganje te sekcije. Ako ne položi više od jedne sekcije smatra se da nije uspješno položio praktični (letački) dio ispita.

(6) Ukoliko pri ponavljanju praktičnog (letačkog) dijela ispita kandidat ne položi bilo koju sekciju, uključujući i one sekcije koje je uspješno položio u prethodnom pokušaju, smatrat će se da nije uspješno položio praktični (letački) dio ispita.

(7) Kandidat koji tijekom prethodna dva pokušaja nije uspješno položio sve sekcije praktičnog (letačkog) dijela ispita bit će upućen na dodatno praktično (letačko) osposobljavanje, prema pisanoj preporuci ispitivača.

Zahtjev za izdavanje dozvole ili odgovarajućeg ovlaštenja, te produljenje ili obnavljanje valjanosti odgovarajućeg ovlaštenja

Članak 26.

(1) Zahtjev za izdavanje dozvole pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice i/ili odgovarajućeg ovlaštenja, te produljenje ili obnavljanje valjanosti odgovarajućeg ovlaštenja podnosi se Agenciji na obrascu i na način kako je to propisala Agencija. Uz zahtjev se prilažu dokazi o udovoljavanju uvjetima za izdavanje dozvole pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice i/ili odgovarajućeg ovlaštenja, odnosno za produljenje ili obnavljanje valjanosti odgovarajućeg ovlaštenja, kako je propisano ovim Pravilnikom i propisom kojim se propisuje zdravstvena sposobnost zrakoplovnog osoblja.

(2) Svako ograničenje ili proširenje povlastice koja se stječe dozvolom ili odgovarajućim ovlaštenjem mora biti upisano u dozvolu i ovjereno od strane Agencije.

(3) Agencija ne smije istovremeno izdati više od jedne važeće dozvole pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice istoj osobi.

(4) Dozvola pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice izdaje se na obrascu iz Dodatka 5. ovoga Pravilnika.

Ostvarivanje povlastice

Članak 27.

(1) Povlastica imatelja dozvole pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice je samostalno upravljanje ovjesnom jedrilicom odnosno parajedrilicom.

(2) Ostvarivanje povlastice dodijeljene dozvolom pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice može biti uvjetovano valjanošću upisanih ograničenja i ovlaštenja, te valjanošću svjedodžbe o zdravstvenoj sposobnosti.

(3) Povlastica imatelja dozvole pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice bit će ograničena na letenje bez naknade u nekomercijalnim operacijama sve dok ne budu ispunjeni sljedeći uvjeti:

- punoljetnost,
- letačko iskustvo od najmanje 100 sati letenja i 100 uzlijetanja i slijetanja,
- provjera letačke sposobnosti od strane ovlaštenog ispitivača.

(4) Bez obzira na uvjete iz stavka 3. ovog članka, povlastica imatelja dozvole pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice s ovlaštenjem nastavnika letenja je da smije primati naknadu za:

- osposobljavanja kandidata za stjecanje dozvole pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice ili odgovarajućeg ovlaštenja,
- provjeravanje letačke sposobnosti imatelja dozvole pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice ili odgovarajućeg ovlaštenja.

(5) Povlastica imatelja dozvole pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice ograničena je na letenje ovjesnom jedrilicom odnosno parajedrilicom u VMC uvjetima danju.

Obaveza nošenja i davanja na uvid dokumenata

Članak 28.

(1) Pilot ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice mora uvijek sa sobom imati valjanu dozvolu i valjanu svjedodžbu o zdravstvenoj sposobnosti kada koristi povlasticu koju mu ta dozvola omogućava.

(2) Učenik pilot ili pilot ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice mora uvijek sa sobom imati identifikacijski dokument sa slikom radi lakše identifikacije.

(3) Učenik pilot ili pilot ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice mora, bez odlaganja, dati na uvid dokumente iz stavaka 1. i 2. ovog članka i knjižicu letenja ovlaštenom predstavniku nadležnog tijela.

(4) Prilikom samostalnih preleta učenik pilot mora uvijek sa sobom imati pisano ovlaštenje nastavnika o osposobljenosti za obavljanje samostalnih preleta ovjesnom jedrilicom odnosno parajedrilicom.

Knjižica letenja

Članak 29.

(1) Detalje o svim letovima učenik pilot ili pilot ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice mora zabilježiti u knjižicu letenja u formi i na način kako je opisano u Dodatku 4. ovoga Pravilnika.

(2) Za vjerodostojnost upisa u knjižicu letenja odgovoran je pilot ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice odnosno učenik pilot, odnosno nastavnik letenja koji ovjerava upis.

Oduzimanje, privremeno oduzimanje i ograničenje dozvola i ovlaštenja

Članak 30.

(1) Agencija može oduzeti, privremeno oduzeti ili ograničiti dozvolu pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice i/ili odgovarajuće ovlaštenje, izdano u skladu s ovim Pravilnikom, ako ustanovi da pilot ne ispunjava uvjete koji su propisani ovim Pravilnikom, propisom kojim se propisuje zdravstvena sposobnost zrakoplovnog osoblja ili drugim nacionalnim propisima.

(2) Kada Agencija odluči oduzeti, privremeno oduzeti ili ograničiti dozvolu pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice i/ili odgovarajuće ovlaštenje, pilot ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice mora odmah vratiti dozvolu Agenciji.

Proširenje povlastice na drugi način uzlijetanja

Članak 31.

(1) Povlastica dodijeljena dozvolom pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice bit će ograničena obzirom na način uzlijetanja korišten pri praktičnom (letačkom) dijelu ispita. Ovo ograničenje bit će otklonjeno kada pilot ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice u organizaciji odobrenoj za osposobljavanje pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice završi dodatno osposobljavanje sukladno okvirnim programima iz Dodatka 2. ovoga Pravilnika.

(2) Po uspješno završenom osposobljavanju za proširenje povlastice, organizacija odobrena za osposobljavanje pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice izdat će potvrdu u svrhu upisivanja proširene povlastice u dozvolu.

Održavanje valjanosti dozvole

Članak 32.

(1) Dozvola pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice izdaje se bez ograničenja roka valjanosti.

(2) Imatelj dozvole smije koristiti povlasticu dodijeljenu dozvolom pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice ako je u zadnjih 24 mjeseca ostvario najmanje 8 sati naleta i 15 uzlijetanja i slijetanja.

(3) Ukoliko pilot ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice propusti ispuniti uvjete navedene u stavku 2. ovog članka, prije ponovnog ostvarivanja dodijeljene povlastice mora položiti provjeru praktične (letačke) osposobljenosti pod nadzorom ispitivača u letenju ovjesnom jedrilicom odnosno parajedrilicom.

Stjecanje i produžavanje valjanosti ovlaštenja

Članak 33.

(1) Pilot ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice može steći sljedeća ovlaštenja:

a. ovlaštenje »N«: nastavnik letenja ovjesnom jedrilicom odnosno parajedrilicom,

2. ovlaštenje »T«: pilot tandem ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice,

3. ovlaštenje »P«: pokusni pilot ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice,

4. ovlaštenje »A«: akrobatsko letenje ovjesnom jedrilicom odnosno parajedrilicom.

(2) Rok valjanosti svakog ovlaštenja je 4 godine.

(3) Podnositelj zahtjeva za produžavanje valjanosti ovlaštenja mora priložiti:

a) dokaz o naletu ovjesnom jedrilicom odnosno parajedrilicom, u vrijeme valjanosti ovlaštenja, od najmanje 40 sati s tim da svake kalendarske godine mora imati nalet od najmanje 10 sati,

b) potvrdu da je obavio obnavljanje teorijskih znanja koje organizira organizacija odobrena za osposobljavanje pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice,

c) dokaz o zdravstvenoj sposobnosti.

(4) Ukoliko u vrijeme valjanosti ovlaštenja pilot ne ispuni navedene uvjete, ovlaštenje prestaje biti važeće do njihovog ispunjenja.

Ovlaštenje nastavnika letenja

Članak 34.

(1) Pilot ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice smije obavljati osposobljavanje učenika pilota samo ako ima odgovarajuće ovlaštenje nastavnika letenja.

(2) Prije pristupanja polaganju ispita za stjecanje ovlaštenja nastavnika letenja kandidat mora biti star najmanje 18 godina i posjedovati dozvolu pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice najmanje dvije godine i mora ostvariti ukupni nalet od najmanje 100 sati te ostvariti najmanje deset različitih preleta ovjesnom jedrilicom odnosno parajedrilicom od kojih bar dva preleta moraju biti dulji od 50 km.

(3) Tijekom osposobljavanja za stjecanje ovlaštenja nastavnika letenja kandidat mora obaviti dodatno teorijsko i praktično (letačko) osposobljavanje prema odobrenom programu u organizaciji odobrenoj za osposobljavanje pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice.

(4) Teorijski i praktični (letački) dio ispita za stjecanje ovlaštenja nastavnika letenja ovjesnom jedrilicom odnosno parajedrilicom sadrži elemente navedene u Dodatku 3. ovoga Pravilnika.

(5) Povlastica imatelja dozvole pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice s ovlaštenjem nastavnika letenja ograničena je na izvođenje teorijskog i praktičnog (letačkog) osposobljavanja za stjecanje dozvole pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice pod nadzorom nastavnika mentora, sve dok ne obavi sljedeće:

a) najmanje tri samostalna predavanja,

b) asistencije na najmanje 10 zasebnih treninga s učenicima.

Ograničenje će se ukinuti kad se ispune navedeni uvjeti, a na preporuku nastavnika letenja koji ga je nadzirao.

(6) Povlastica imatelja ovlaštenja nastavnika letenja ograničena je obzirom na način uzlijetanja i ovlaštenja upisana u dozvolu pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice.

Ovlaštenje za akrobatsko letenje

Članak 35.

(1) Pilot ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice smije izvoditi akrobatske letove samo ako ima odgovarajuće ovlaštenje.

(2) Prije pristupanja polaganju ispita za stjecanje ovlaštenja za akrobatsko letenje, kandidat mora biti star najmanje 18 godina, posjedovati dozvolu pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice najmanje dvije godine i mora ostvariti ukupni nalet od najmanje 100 sati letenja ovjesnom jedrilicom odnosno parajedrilicom.

(3) Tijekom osposobljavanja za stjecanje ovlaštenja za akrobatsko letenje, kandidat mora obaviti dodatno teorijsko i praktično (letačko) osposobljavanje prema odobrenom programu u organizaciji odobrenoj za osposobljavanje pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice.

(4) Teorijski i praktični (letački) dio ispita za stjecanje ovlaštenja za akrobatsko letenje ovjesnom jedrilicom odnosno parajedrilicom sadrži elemente navedene u Dodatku 3. ovoga Pravilnika.

Ovlaštenje tandem pilota

Članak 36.

- (1) Pilot ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice smije letjeti kao tandem pilot samo ako ima odgovarajuće ovlaštenje.
- (2) Prije pristupanja polaganju ispita za stjecanje ovlaštenja tandem pilota kandidat mora biti star najmanje 18 godina, posjedovati dozvolu pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice najmanje dvije godine i mora ostvariti ukupni nalet od najmanje 100 sati letenja ovjesnom jedrilicom odnosno parajedrilicom, te ostvariti najmanje deset različitih preleta ovjesnom jedrilicom odnosno parajedrilicom.
- (3) Tijekom osposobljavanja za stjecanje ovlaštenja tandem pilota, kandidat mora obaviti dodatno teorijsko i praktično (letačko) osposobljavanje prema odobrenom programu u organizaciji odobrenoj za osposobljavanje pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice.
- (4) Teorijski i praktični (letački) dio ispita za stjecanje ovlaštenja tandem pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice sadrži elemente navedene u Dodatku 3. ovoga Pravilnika.
- (5) Ukoliko pilot već posjeduje ovlaštenje nastavnika letenja ili pokusnog pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice, teorijski dio ispita za ovlaštenje tandem pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice mu se time priznaje.

Ovlaštenje pokusnog pilota

Članak 37.

- (1) Pilot ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice smije letjeti kao pokusni pilot samo ako ima odgovarajuće ovlaštenje.
- (2) Prije pristupanja polaganju ispita za stjecanje ovlaštenja pokusnog pilota kandidat mora biti star najmanje 18 godina, posjedovati dozvolu pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice najmanje dvije godine i mora ostvariti ukupni nalet od najmanje 200 sati letenja ovjesnom jedrilicom odnosno parajedrilicom od čega najmanje 100 sati letenja ovjesnom jedrilicom odnosno parajedrilicom koja je namijenjena za natjecanje, te ostvariti najmanje po 20 sati letenja na pet različitih tipova ovjesnih jedrilica odnosno parajedrilica.
- (3) Tijekom osposobljavanja za stjecanje ovlaštenja pokusnog pilota, kandidat mora obaviti dodatno teorijsko i praktično (letačko) osposobljavanje prema odobrenom programu u organizaciji odobrenoj za osposobljavanje pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice ili kod proizvođača ovjesnih jedrilica odnosno parajedrilica ili u specijaliziranom centru za ispitivanje ovjesnih jedrilica odnosno parajedrilica.
- (4) Teorijski i praktični (letački) dio ispita za stjecanje ovlaštenja tandem pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice sadrži elemente navedene u Dodatku 3. ovoga Pravilnika.

Priznavanje inozemnih dozvola

Članak 38.

(1) Na temelju važeće dozvole pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice izdane u inozemstvu, Agencija može, na zahtjev imatelja, izdati hrvatsku dozvolu pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice.

(2) Prije izdavanja hrvatske dozvole imatelj dozvole pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice izdane u inozemstvu mora zadovoljiti sljedeće zahtjeve:

a) Pokazati razinu teorijskog znanja iz predmeta Pravila i propisi,

b) Položiti provjeru letačke osposobljenosti s ovlaštenim ispitivačem,

c) Imati valjanu svjedodžbu o zdravstvenoj sposobnosti,

d) Imati najmanje 30 sati ukupnog nleta ovjesnom jedrilicom odnosno parajedrilicom.

(3) Agencija može, na zahtjev imatelja, validirati stranu dozvolu pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice ili odgovarajuće ovlaštenje. Vremenski rok valjanosti validacije ne smije biti dulji od godine dana ili do isteka valjanosti osnovne dozvole ili odgovarajućeg ovlaštenja.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Dodaci

Članak 39.

(1) Dodaci 1., 2., 3., 4. i 5. tiskani su uz ovaj Pravilnik i čine njegov sastavni dio.

(2) Dodatke iz stavka 1. ovog članka čine:

a) Dodatak 1. – Referentne norme za proizvodnju i izvršavanje tehničkih pregleda ovjesnih jedrilica i parajedrilica,

b) Dodatak 2. – Okvirni programi osposobljavanja,

c) Dodatak 3. – Programi provođenja ispita za stjecanje dozvole i ovlaštenja pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice,

d) Dodatak 4. – Obrazac knjižice letenja za pilote ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice,

e) Dodatak 5. – Obrazac dozvole pilota ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice.

Stupanje na snagu

Članak 40.

(1) Stupanjem na snagu ovoga Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o uvjetima i načinu uporabe ovjesne jedrilice i parajedrilice (»Narodne novine«, broj 52/01, 66/06).

(2) Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 011-01/11-05/13

Urbroj: 530-09-11-2

Zagreb, 17. svibnja 2011.

Ministar
mora, prometa i
infrastrukture
Božidar
Kalmeta, v. r.

DODATAK 1

REFERENTNE NORME ZA PROIZVODNJU I IZVRŠAVANJE TEHNIČKIH PREGLEDA OVJESNIH JEDRILICA I PARAJEDRILICA

– EN 926-1 i EN 926-2 (*European Norm*):

– LTF 2009: norma izdana od njemačke agencije za civilno zrakoplovstvo (*Luftfahrt-Bundesamt* (LBA)), a u skladu s EN 926-2 i objavljena u NfL II 91/09 (*Nachrichten Für Luftfahrer*).

Ukoliko nisu u suprotnosti s gore navedenim normama, na odgovarajući način mogu se u obzir uzeti i nacionalne norme za ovjesne jedrilice i parajedrilice prema:

– *Deutscher Hängegleiter Verband* (DHV): udruga ovjesnih jedriličara i parajedriličara Njemačke,

– *Schweizerischer Hängegleiter Verband* (SHV): udruga ovjesnih jedriličara i parajedriličara Švicarske,

– *Association française de Normalisation* (AFNOR): nacionalna organizacija za standardizaciju Francuske,

– *British Hang Gliding and Paragliding Association* (BHPA): udruga ovjesnih jedriličara i parajedriličara Velike Britanije,

– *Deutscher Ultraleichtflugverbandes* (DULV): udruga pilota ultralakih letjelica Njemačke,

– *European Hang Gliding and Paragliding Union* (EHPU): udruženje pilota ovjesnih jedrilica i parajedrilica Europe,

– *FAI Sporting Code Section 7B – Class O*: propisi za natjecanja ovjesnih jedrilica i parajedrilica Međunarodne zrakoplovne organizacije (FAI).

DODATAK 2

OKVIRNI PROGRAMI OSPOSOBLJAVANJA

Iznosi broja sati teorijskog osposobljavanja, te broja letova praktičnog (letačkog) osposobljavanja navedeni u ovim okvirnim programima osposobljavanja predstavljaju najmanje vrijednosti koje je potrebno zadovoljiti tijekom osposobljavanja svakog pojedinog kandidata.

A. OKVIRNI PROGRAMI OSPOSOBLJAVANJA ZA LETENJE OVJESNOM JEDRILICOM

1. Osposobljavanje za stjecanje dozvole pilota ovjesne jedrilice (SOLO)

Osposobljavanje se provodi u dva osnovna stupnja, a prema sljedećem okvirnom programu:

PRVI STUPANJ – TEORIJSKI DIO (20 sati)

- a) Teorija letenja (aerodinamika i mehanika letenja) 4 sata
- b) Konstrukcije i materijali 3 sata
- c) Meteorologija 4 sata
- d) Pravila i propisi 2 sata
- e) Tehnika letenja 2 sata
- f) Opasne situacije i izvanredni postupci 2 sata
- g) Pružanje prve pomoći 2 sata
- h) Provjera znanja 1 sat

PRVI STUPANJ – PRAKTIČNI DIO (10 – 20 treninga)

- a) Prenošenje, spremanje i rukovanje ovjesnom jedrilicom i opremom 1 sat
- b) Sastavljanje i rastavljanje ovjesne jedrilice 1 sat
- c) Predpoletni pregled ovjesne jedrilice i sustava vezova 1 sat
- d) Sigurnosni položaj pri padu 1 sat
- e) Kontroliranje ovjesne jedrilice na zemlji 1 sat
- f) Vježbe na ravnom 4 sata
- g) Vježbe na terenu za osposobljavanje – zatrčavanje bez polijetanja 1 sat

h) Vježbe na školskom brdu:

– zatrcavanje s polijetanjem do visine skoka 1 m
iznad terena (uvježbavanje uzlijetanja i slijetanja) 10 letova

– zatrcavanje s polijetanjem do visine skoka 5 m
iznad terena (uvježbavanje uzlijetanja i slijetanja) 20 letova

i) Vježbe na terenu za osposobljavanje:

– letovi s postizanjem visine 10 m iznad terena
(uvježbavanje uzlijetanja i slijetanja) 20 letova

– letovi s postizanjem visine 30 m iznad terena
(kontrola brzine i pravca) 10 letova

– letovi s postizanjem visine 50 m iznad terena
(kontrola brzine, promjena pravca) 10 letova

U prvom stupnju osposobljavanja kandidat stječe teorijska znanja o osnovnim pojmovima, principima i pravilima korištenja ovjesne jedrilice. Teorijski dio završava internom pismenom provjerom znanja koja sadrži 50 zadataka objektivnog tipa, a prolaznost je zadovoljena uz 75% točnosti.

DRUGI STUPANJ – PRAKTIČNI DIO (60 letova)

a) Letovi na velikim visinama – kruženje, planiranje,
krug za slijetanje 10 letova

b) Jedrenje na padini (ako je primjenjivo) 5 letova

c) Jedrenje u termici (ako je primjenjivo) 10 letova

d) Priprema za ispit 1 let

2. Osposobljavanje za stjecanje dozvole pilota ovjesne jedrilice (TANDEM)

Osposobljavanje se provodi u dva osnovna stupnja a prema sljedećem okvirnom programu:

PRVI STUPANJ – TEORIJSKI DIO (20 sati)

a) Teorija letenja (aerodinamika i mehanika letenja) 4 sata

b) Konstrukcije i materijali 3 sata

c) Meteorologija 4 sata

d) Pravila i propisi 2 sata

e) Tehnika letenja 2 sata

- f) Opasne situacije i izvanredni postupci 2 sata
- g) Pružanje prve pomoći 2 sata
- h) Provjera znanja 1 sat

PRVI STUPANJ – PRAKTIČNI DIO (10 – 20 treninga)

- a) Prenošnje, spremanje i rukovanje ovjesnom jedrilicom i opremom 1 sat
- b) Sastavljanje i rastavljanje ovjesne jedrilice 1 sat
- c) Predpoletni pregled ovjesne jedrilice i sustava vezova 1 sat
- d) Sigurnosni položaj pri padu 1 sat
- e) Kontroliranje ovjesne jedrilice na zemlji 1 sat
- f) Vježbe na ravnom 4 sata
- g) Tandem – informativni let 1 let
- h) Tandem (uzlijetanje, zaokreti, kruženje, planiranje, krug za slijetanje) 20 letova
- i) Vježbe na terenu za osposobljavanje – zatrčavanje bez mogućnosti polijetanja 1 sat
- j) Vježbe na školskom brdu – zatrčavanje sa polijetanjem do visine skoka 1 m iznad terena (uvježbavanje uzlijetanja i slijetanja) 5 letova
- k) Vježbe na terenu za osposobljavanje:
- letovi s postizanjem visine 10 m iznad terena (uvježbavanje uzlijetanja i slijetanja) 5 letova
 - letovi s postizanjem visine 30 m iznad terena (kontrola brzine i pravca) 5 letova
 - letovi s postizanjem visine 50 m iznad terena (kontrola brzine, promjena pravca) 5 letova

U prvom stupnju osposobljavanja kandidat stječe teorijska znanja o osnovnim pojmovima, principima i pravilima korištenja ovjesne jedrilice. Teorijski dio završava internom pisanom provjerom znanja koja sadrži 50 zadataka objektivnog tipa, a prolaznost je zadovoljena uz 75% točnosti.

DRUGI STUPANJ – PRAKTIČNI DIO (60 letova)

a) Letovi na velikim visinama – kruženje, planiranje, krug za slijetanje	10 letova
b) Jedrenje na padini (ako je primjenjivo)	5 letova
c) Jedrenje u termici (ako je primjenjivo)	10 letova
d) Priprema za ispit	1 let

3. Osposobljavanje za stjecanje ovlaštenja nastavnik letenja ovjesnom jedrilicom

Osposobljavanje za stjecanje ovlaštenja nastavnik letenja podrazumijeva potpunu prisutnost i u teorijskom i praktičnom dijelu, te stažiranje u organizaciji odobrenoj za osposobljavanje pod nadzorom ovlaštenog nastavnika letenja.

TEORIJSKI DIO (25 sati)

a) Teorija letenja (aerodinamika i mehanika letenja)	3 sata
b) Konstrukcije i materijali	2 sata
c) Meteorologija	4 sata
d) Pravila i propisi	3 sata
e) Tehnika letenja	2 sata
f) Opasne situacije i izvanredni postupci	3 sata
g) Metodika nastave i psihologija	4 sata
h) Pružanje prve pomoći	4 sata

PRAKTIČNI DIO

a) Treninzi na tlu: provjera vještina, metodika nastave	4 sata
b) Treninzi na malim i srednjim visinama: provjera vještina, metodika nastave	10 letova
c) Treninzi na velikim visinama: provjera vještina, metodika nastave	5 letova

4. Osposobljavanje za stjecanje ovlaštenja tandem letenje

TEORIJSKI DIO (16 sati) (nije obavezan za kandidate koji već imaju važeće ovlaštenje nastavnika)

a) Teorija letenja (aerodinamika i mehanika letenja)	2 sata

- b) Meteorologija 4 sata
- c) Pravila i propisi 3 sata
- d) Opasne situacije i izvanredni postupci 3 sata
- e) Pružanje prve pomoći 4 sata

PRAKTIČNI DIO

Najmanje 10 letova tandem ovjesnom jedrilicom na velikim visinama uz nadzor nastavnika letenja i putnikom koji ima najmanje dozvolu pilota ovjesne jedrilice

5. Osposobljavanje za stjecanje ovlaštenja pokusni pilot

TEORIJSKI DIO (20 sati)

- a) Teorija letenja (aerodinamika i mehanika letenja) 5 sati
- b) Konstrukcije i materijali 5 sati
- c) Mjerila i metode ispitivanja 5 sati
- d) Opasne situacije i izvanredni postupci 5 sati

PRAKTIČNI DIO

Letovi s najmanje 5 različitih ovjesnih jedrilica 20 sati

6. Osposobljavanje za stjecanje ovlaštenja akrobatsko letenje

TEORIJSKI DIO (18 sati)

- a) Teorija letenja (aerodinamika i mehanika letenja) 2 sata
- b) Konstrukcije i materijali 2 sata
- c) Pravila i propisi 2 sata
- d) Tehnika letenja 4 sata
- e) Opasne situacije i izvanredni postupci 4 sata
- f) Pružanje prve pomoći 4 sata

PRAKTIČNI DIO

- a) Treninzi na tlu: principi akrobatskih manevara 4 sata
- b) Izvanredni postupci pri akrobatskim letovima 10 letova

c) Akrobatski manevri 20 letova

7. Osposobljavanje za proširenje povlastice na uzlijetanje s brda

TEORIJSKI DIO (10 sati)

a) Načini uzlijetanja na brdu 2 sata

b) Tehnika letenja na padini 2 sata

c) Opasne situacije 2 sata

d) Pravila i propisi 2 sata

e) Uzletišta i sletišta 2 sata

PRAKTIČNI DIO

a) Vježba na tlu 2 sata

b) Letenje na najmanje 3 različita uzletišta 10 letova

c) Organizacija letenja na uzletištu 10 letova

8. Osposobljavanje za proširenje povlastice na uzlijetanje pomoću vuče (stacionarnim vitlom (stationary winch) ili vitlom s motornog vozila odnosno plovila (pay-out winch) ili motornim vozilom ili plovilom pomoću statičnog užeta (static line))

TEORIJSKI DIO (12 sati)

a) Oprema (konstrukcija vitla, vučno uže, slabi član, radio veza, uređaj za otkačivanje, kolica za polijetanje) 2 sata

b) Teorija letenja (fizikalni principi djelovanja pri vuči) 2 sata

c) Tehnika letenja u vuči (»siguran start«, tehnika dizanja, otkačivanje) 2 sata

d) Opasne situacije 2 sata

e) Pravila i propisi 2 sata

f) Aerodromi 2 sata

PRAKTIČNI DIO

a) Vježba na tlu 2 sata

b) Let do 300 m s otkačivanjem 10 letova

c) Organizacija letenja u vuči 10 letova

9. Osposobljavanje za proširenje povlastice na uzlijetanje pomoću aviozaprege

TEORIJSKI DIO (12 sati)

Oprema (aviozaprega, vučno uže, slabi član, radio

veza, uređaj za otkaçivanje) 2 sata

a) Teorija letenja (fizikalni principi djelovanja pri aviozaprezi) 2 sata

b) Tehnika letenja pri aviozaprezi (tehnika dizanja, otkaçivanje) 2 sata

c) Opasne situacije 2 sata

d) Pravila i propisi 2 sata

e) Aerodromi 2 sata

PRAKTIČNI DIO

a) Vježba na tlu 2 sata

b) Let s otkaçivanjem 10 letova

c) Organizacija letenja pri aviozaprezi 10 letova

10. Osposobljavanje za proširenje povlastice na uzlijetanje pomoću motora

TEORIJSKI DIO (12 sati)

a) Teorija letenja (fizikalni principi djelovanja pri uzlijetanju i letenju pomoću motora) 2 sata

b) Izvedbe i konstrukcije ovjesne jedrilice s pomoćnim motorom 2 sata

c) Tehnika letenja pomoću motora 2 sata

d) Opasne situacije 2 sata

e) Pravila i propisi 2 sata

f) Aerodromi 2 sata

PRAKTIČNI DIO

- a) Vježba na tlu (probni pogon i zagrijavanje motora) 1 sat
- b) Let do 30 m 5 letova
- c) Let do 300 m 5 letova
- d) Organizacija letenja pri uzlijetanju pomoću motora 10 letova

11. Održavanje seminara za obnavljanje znanja u svrhu produženja ovlaštenja

Produženje ovlaštenja, između ostaloga (redoviti nalet, zdravstvena sposobnost), prema ovom Pravilniku podrazumijeva i redovito obnavljanje znanja. Obnavljanje znanja provodi se putem stručnih seminara koje organizira organizacija odobrena za osposobljavanje. Seminari sadrže teorijski dio, dok praktični dio nije obavezan, ali je moguć.

Sadržaj predavanja određuje se u skladu s aktualnom problematikom i potrebama.

Nakon održanog seminara, organizacija odobrena za osposobljavanje polaznicima seminara izdaje potvrdu o prisustvovanju seminaru koja služi kao dokaz o obnavljanju znanja u svrhu produženja ovlaštenja.

B. OKVIRNI PROGRAMI OSPOSABLJAVANJA ZA LETENJE PARAJEDRILICOM

1. Osposobljavanje za stjecanje dozvole pilota parajedrilice

Osposobljavanje se provodi u dva osnovna stupnja a prema sljedećem okvirnom programu:

PRVI STUPANJ – TEORIJSKI DIO (20 sati)

- a) Uvodni sat 1 sat
- b) Osnove teorije letenja (osnove aerodinamike i mehanike letenja) 2 sata
- c) Osnove konstrukcije i materijala 2 sata
- d) Osnove meteorologije 4 sata
- e) Pravila i propisi 2 sata
- f) Tehnika letenja 2 sata
- g) Opasne situacije i izvanredni postupci 3 sata
- h) Pružanje prve pomoći 4 sata

PRVI STUPANJ – PRAKTIČNI DIO (10 – 20 treninga)

- a) Upoznavanje i rukovanje opremom, priprema za letenje 1 sat

b) Dizanje kupole	3 sata
c) Upravljanje parajedrilicom na tlu	3 sata
d) Faze uzlijetanja i odvajanje od tla	3 sata
e) Letovi na malim visinama do 10 m: uvježbavanje uzlijetanja i slijetanja	10 – 15 letova
f) Letovi na malim visinama do 30m: uvježbavanje uzlijetanja i slijetanja	10 – 15 letova
g) Letovi na malim visinama do 50m: blagi zaokreti, zaokreti do 180°, planiranje slijetanja	20 – 30 letova
h) Letovi na srednjim visinama: zavoji, kruženje, planiranje slijetanja	10 letova
i) Leđni start: tehnika ukriženim komandama i tehnika A i D trakama	3 sata
j) Provjera u letu na srednjoj visini – slijetanje po krugu za slijetanje	1 – 5 letova
k) Let u tandem parajedrilici s nastavnikom letenja	1 – 2 leta

U prvom stupnju osposobljavanja kandidat stječe teorijska znanja o osnovnim pojmovima, principima i pravilima korištenja parajedrilice. Teorijski dio završava internom pisanom provjerom znanja koja sadrži 50 zadataka objektivnog tipa, a prolaznost je zadovoljena uz 75% točnosti.

DRUGI STUPANJ – TEORIJSKI DIO (20 sati)

a) Teorija letenja (aerodinamika i mehanika letenja)	2 sata
b) Konstrukcije i materijali	2 sata
c) Meteorologija	4 sata
d) Pravila i propisi	2 sata
e) Tehnika letenja	3 sata
f) Opasne situacije i izvanredni postupci	4 sata
g) Pružanje prve pomoći	2 sata
h) Provjera znanja	1 sat

DRUGI STUPANJ – PRAKTIČNI DIO (60 letova)

a) Leđni start	3 sata
b) Letovi na velikim visinama: privikavanje na visinu, kruženje, planiranje, krug za slijetanje	5 letova
c) Letovi na velikim visinama: uvažavanje zanosa vjetra, terena i drugih letjelica u zraku, zaokreti »osmice« i kruženje (zaokreti 360°)	5 – 10 letova
d) Padinsko jedrenje (ako je primjenjivo)	5 – 10 letova
e) Upravljanje samo premještanjem težine te D-linijama	2 – 3 leta
f) Bočna zatvaranja: simetrična (»ušić«) i jednostrana	3 – 5 letova
g) Jedrenje u blagoj termici (ako je primjenjivo)	10 – 15 letova
h) Brzo spuštanje visine manevrom »B-stall« i blagoj spirali	5 letova
i) Jedrenje u izraženijoj termici (ako je primjenjivo)	10 – 15 letova
j) Strma spirala	2 – 3 leta
k) Preleti	10 – 15 letova
l) Priprema za ispit	2 – 3 leta

U teorijskom dijelu drugog stupnja učenik pilot nadopunjuje znanja stečena u prvom stupnju, a praktični dio osposobljavanja svodi se uglavnom na letove na velikim visinama. Interna pisana provjera znanja sadrži 50 zadataka objektivnog tipa, a prolaznost je zadovoljena uz 75 % točnosti.

2. Osposobljavanje za stjecanje ovlaštenja nastavnik letenja parajedrilicom

Osposobljavanje za stjecanje ovlaštenja nastavnik letenja parajedrilicom podrazumijeva potpunu prisutnost u teorijskom i praktičnom dijelu, te stažiranje u organizaciji za osposobljavanje pod nadzorom ovlaštenog nastavnika letenja.

TEORIJSKI DIO (25 sati)

a) Teorija letenja (aerodinamika i mehanika letenja)	3 sata
b) Konstrukcije i materijali	2 sata
c) Meteorologija	4 sata

- d) Pravila i propisi 3 sata
- e) Tehnika letenja 2 sata
- f) Opasne situacije i izvanredni postupci 3 sata
- g) Metodika nastave i psihologija 4 sata
- h) Pružanje prve pomoći 4 sata

PRAKTIČNI DIO

- a) Treninzi na tlu: provjera vještina, metodika nastave, »groundhandling« 4 sata
- b) Treninzi na malim i srednjim visinama: provjera vještina, metodika nastave 10 letova
- c) Treninzi na velikim visinama: provjera vještina, metodika nastave 5 letova
- d) Izvanredni postupci: S.I.V. trening 2 – 3 leta

3. Osposobljavanje za stjecanje ovlaštenja tandem letenje

TEORIJSKI DIO (20 sati) (nije obavezan za kandidate koji već imaju važeće ovlaštenje nastavnika)

- a) Teorija letenja (aerodinamika i mehanika letenja) 2 sata
- b) Konstrukcije i materijali 2 sata
- c) Meteorologija 4 sata
- d) Pravila i propisi 3 sata
- e) Tehnika letenja 2 sata
- f) Opasne situacije i izvanredni postupci 3 sata
- g) Pružanje prve pomoći 4 sata

PRAKTIČNI DIO

- a) Treninzi na tlu: provjera vještina, »groundhandling« 2 sata
- b) Letovi tandem parajedrilicom na srednjim i velikim visinama uz nadzor nastavnika i letenja putnikom koji ima najmanje dozvolu pilota parajedrilice najmanje 10 letova

c) Izvanredni postupci: S.I.V. trening 2 – 3 leta

4. Osposobljavanje za stjecanje ovlaštenja pokusni pilot

TEORIJSKI DIO (20 sati)

- a) Teorija letenja (aerodinamika i mehanika letenja) – viša razina 5 sati
- b) Konstrukcije i materijali 5 sati
- c) Mjerila i metode ispitivanja 5 sati
- d) Opasne situacije i izvanredni postupci 5 sati

PRAKTIČNI DIO

- a) Letovi s najmanje 5 različitih parajedrilica 20 sati
- b) Izvanredni postupci – S.I.V. trening najmanje 5 letova

5. Osposobljavanje za stjecanje ovlaštenja akrobatsko letenje

TEORIJSKI DIO (20 sati)

- a) Teorija letenja (aerodinamika i mehanika letenja) 2 sata
- b) Konstrukcije i materijali 2 sata
- c) Meteorologija 2 sata
- d) Pravila i propisi 2 sata
- e) Tehnika letenja 4 sata
- f) Opasne situacije i izvanredni postupci 4 sata
- g) Pružanje prve pomoći 4 sata

PRAKTIČNI DIO

- a) Treninzi na tlu: »groundhandling«, principi akrobatskih manevara 4 sata
- b) Izvanredni postupci: S.I.V. trening najmanje 10 letova
- c) Akrobatski manevri najmanje 20 letova

6. Osposobljavanje za proširenje povlastice na uzlijetanje s brda

TEORIJSKI DIO (10 sati)

- a) Načini uzlijetanja na brdu 2 sata
- b) Tehnika letenja na padini 2 sata
- c) Opasne situacije 2 sata
- d) Pravila i propisi 2 sata
- e) Uzletišta i sletišta 2 sata

PRAKTIČNI DIO

- a) Vježba na tlu 2 sata
- b) Letenje na najmanje 3 različita uzletišta 10 letova
- c) Organizacija letenja na uzletištu 10 letova

7. Osposobljavanje za proširenje povlastice na uzlijetanje pomoću vuče (stacionarnim vitlom (stationary winch) ili vitlom s motornog vozila odnosno plovila (pay-out winch) ili motornim vozilom ili plovilom pomoću statičnog užeta (static line))

TEORIJSKI DIO (12 sati)

- a) Oprema (konstrukcija vitla, vučno uže, slabi član, radio veza, uređaj za otkočivanje, kolica za polijetanje) 2 sata
- b) Teorija letenja (fizikalni principi djelovanja pri vuči) 2 sata
- c) Tehnika letenja u vuči (»siguran start«, tehnika dizanja, otkočivanje) 2 sata
- d) Opasne situacije 2 sata
- e) Pravila i propisi 2 sata
- f) Aerodromi 2 sata

PRAKTIČNI DIO

- a) Vježba na tlu 2 sata
- b) Let do 300 m s otkočivanjem 10 letova
- c) Organizacija letenja u vuči 10 letova

8. Osposobljavanje za proširenje povlastice na uzlijetanje pomoću motora

TEORIJSKI DIO (12 sati)

a) Teorija letenja (fizikalni principi djelovanja pri uzlijetanju i letenju pomoću motora)	2 sata
b) Izvedbe i konstrukcije parajedrilica s pomoćnim motorom	2 sata
c) Tehnika letenja pomoću motora	2 sata
d) Opasne situacije	2 sata
e) Pravila i propisi	2 sata
f) Aerodromi	2 sata

PRAKTIČNI DIO

a) Vježba na tlu (probni pogon i zagrijavanje motora)	1 sat
b) Let do 30 m	5 letova
c) Let do 300 m	5 letova
d) Organizacija letenja pri uzlijetanju pomoću motora	10 letova

9. Održavanje seminara za obnavljanje znanja u svrhu produženja ovlaštenja

Produženje ovlaštenja, između ostaloga (redoviti nalet, zdravstvena sposobnost), prema ovom Pravilniku podrazumijeva i redovito obnavljanje znanja. Obnavljanje znanja provodi se putem stručnih seminara koje organizira organizacija odobrena za osposobljavanje. Seminari sadrže teorijski dio, dok praktični dio nije obavezan, ali je moguć.

Sadržaj predavanja određuje se u skladu s aktualnom problematikom i potrebama.

Nakon održanog seminara, organizacija odobrena za osposobljavanje polaznicima seminara izdaje potvrdu o prisustvovanju seminaru koja služi kao dokaz o obnavljanju znanja u svrhu produženja ovlaštenja.

DODATAK 3

PROGRAMI PROVOĐENJA ISPITA ZA STJECANJE DOZVOLE I OVLAŠTENJA PILOTA OVJESNE JEDRILICE ODNOSNO PARAJEDRILICE

A. ISPITI ZA PILOTE OVJESNIH JEDRILICA

1. Ispit za stjecanje dozvole pilota ovjesne jedrilice

TEORIJSKI DIO

a) Teorija letenja (aerodinamika i mehanika leta)	20 pitanja
b) Konstrukcije i materijali	5 pitanja
c) Meteorologija	15 pitanja
d) Pravila i propisi	5 pitanja
e) Tehnika letenja	10 pitanja
f) Opasne situacije i izvanredni postupci	10 pitanja
g) Pružanje prve pomoći	5 pitanja

PRAKTIČNI DIO

Sekcija 1: Priprema i uzlijetanje

- a) Prijeletni pregled ovjesne jedrilice, dokumentacije i priprema,
- b) Poznavanje načina korištenja ovjesne jedrilice,
- c) Provjera prije uzlijetanja.

Sekcija 2: Način uzlijetanja (izvodi se jedno od četiri moguća načina uzlijetanja):

Sekcija 2A: Uzlijetanje s brda

- a) Signali prije i tijekom uzlijetanja,
- b) Odgovarajući profil leta,
- c) Simulacija prekida uzlijetanja,

Sekcija 2B: Uzlijetanje vučom (stacionarnim vitlom (stationary winch) ili vitlom s motornog vozila odnosno plovila (pay-out winch) ili motornim vozilom ili plovilom pomoću statičnog užeta (static line))

- a) Signali prije i tijekom uzlijetanja, uključujući poruke rukovatelju vitla (motornog vozila ili plovila),
- b) Odgovarajući profil leta,
- c) Simulacija prekida vuče,
- d) Svjesnost položaja,
- e) Otkočavanje

Sekcija 2C: Uzlijetanje aviozapregom

- a) Signali prije i tijekom uzlijetanja, uključujući komunikaciju s pilotom vučnog zrakoplova,
- b) Zatrčavanje, uzlijetanje i penjanje,
- c) Prekid zatrčavanja (simulacija ili usmeno ispitivanje),
- d) Praćenje vučnog zrakoplova u pravolinijskom letu i u zaokretima,
- e) Popravljanje nepravilnog položaja pri praćenju,
- f) Otkočavanje.

Sekcija 2D: Uzlijetanje pomoćnim motorom

- a) Postupci uzlijetanja na aerodromu,
- b) Zatrčavanje, uzlijetanje i penjanje,
- c) Praćenje leta i vještina letenja tijekom faze uzlijetanja,
- d) Simulacija otkaza motora nakon uzlijetanja,
- e) Gašenje motora.

Sekcija 3: Opće radnje

- a) Održavanje položaja i brzine u pravolinijskom letu,
- b) Koordinacija tijekom zaokreta s nagibom od 30° , postupci i načini motrenja i izbjegavanja sudara,
- c) Vađenje iz zaokreta prema odabranom orijentiru,
- d) Letenje na velikim napadnim kutovima (malom brzinom),
- e) Prevučeni let i povratak iz prevučenog leta,
- f) Koordinirani zaokret s nagibom od 45° , postupci i načini motrenja i izbjegavanja sudara.

Sekcija 4: Krug za slijetanje, prilaz i slijetanje (kandidatu je pri slijetanju zabranjeno pružati pomoć radiovezom, osim u slučaju opasnosti)

- a) Postupak prilaznja krugu za slijetanje (smjer skretanja po krugu za slijetanje može se unaprijed zadati),
- b) Postupci i načini motrenja i izbjegavanja sudara,
- c) Provjere prije slijetanja,

- d) Let po krugu za slijetanje, prilaženje, slijetanje,
- e) Točnost slijetanja (pravilno slijetanje u označeni prostor 100 x 50 m).

Kod uzlijetanja s brda jedan ispitivač provjerava kandidate na uzletištu, a drugi na sletištu.

2. Ispiti za stjecanje ovlaštenja nastavnik letenja

TEORIJSKI DIO

- a) Teorija letenja (aerodinamika i mehanika leta) 15 pitanja
- b) Konstrukcije i materijali 5 pitanja
- c) Meteorologija 10 pitanja
- d) Pravila i propisi 5 pitanja
- e) Tehnika letenja 10 pitanja
- f) Opasne situacije i izvanredni postupci 10 pitanja
- g) Pružanje prve pomoći 5 pitanja
- h) Metodika nastave 10 pitanja

PRAKTIČNI DIO

- a) Demonstracija vježbi na tlu i prikaz faza uzlijetanja i upravljanje ovjesnom jedrilicom na tlu. Smjer skretanja po krugu za slijetanje može se unaprijed zadati.
- b) Ispitni let uz preciznost i pravilnost slijetanja u označeni prostor 100 x 50 m po krugu za slijetanje.

3. Ispiti za stjecanje ovlaštenja tandem letenje

TEORIJSKI DIO

- a) Teorija letenja (aerodinamika i mehanika leta) 10 pitanja
- b) Meteorologija 10 pitanja
- c) Pravila i propisi 5 pitanja
- d) Opasne situacije i izvanredni postupci 10 pitanja
- e) Pružanje prve pomoći. 5 pitanja

PRAKTIČNI DIO

a) Demonstracija vježbi na tlu i prikaz faza uzlijetanja i upravljanje ovjesnom jedrilicom na tlu. Smjer skretanja po krugu za slijetanje može se unaprijed zadati,

b) Ispitni let uz preciznost i pravilnost slijetanja u označeni prostor 100 x 50 m po krugu za slijetanje.

4. Ispiti za stjecanje ovlaštenja pokusni pilot

TEORIJSKI DIO

a) Teorija letenja (aerodinamika i mehanika leta) 10 pitanja

b) Konstrukcije i materijali 10 pitanja

c) Mjerila i metode ispitivanja 10 pitanja

d) Opasne situacije i izvanredni postupci. 10 pitanja

PRAKTIČNI DIO

Po jedan let na dva različita modela ovjesnih jedrilica (izvoditi nad vodenom površinom)

5. Ispiti za stjecanje ovlaštenja akrobatsko letenje

TEORIJSKI DIO

a) Teorija letenja (aerodinamika i mehanika leta) 10 pitanja

b) Konstrukcije i materijali 5 pitanja

c) Pravila i propisi 5 pitanja

d) Tehnika letenja 10 pitanja

e) Opasne situacije i izvanredni postupci 10 pitanja

f) Pružanje prve pomoći. 5 pitanja

PRAKTIČNI DIO

Provesti potreban broj letova za prikaz akrobatskih manevara.

B. ISPITI ZA PILOTE PARAJEDRILICA

1. Ispit za stjecanje dozvole pilota parajedrilice

TEORIJSKI DIO

a) Teorija letenja (aerodinamika i mehanika leta) 20 pitanja

b) Konstrukcije i materijali	5 pitanja
c) Meteorologija	15 pitanja
d) Pravila i propisi	5 pitanja
e) Tehnika letenja	10 pitanja
f) Opasne situacije i izvanredni postupci	10 pitanja
g) Pružanje prve pomoći	5 pitanja

PRAKTIČNI DIO

Sekcija 1: Priprema i uzlijetanje

- a) Prijeletni pregled parajedrilice, dokumentacije i priprema,
- b) Poznavanje načina korištenja parajedrilice,
- c) Provjera prije uzlijetanja.

Sekcija 2: Način uzlijetanja (izvodi se jedno od tri moguća načina uzlijetanja):

Sekcija 2A: Uzlijetanje s brda

- a) Signali prije i tijekom uzlijetanja,
- b) Odgovarajući profil leta,
- c) Simulacija prekida uzlijetanja.

Sekcija 2B: Uzlijetanje vučom (stacionarnim vitlom (stationary winch) ili vitlom s motornog vozila odnosno plovila (pay-out winch) ili motornim vozilom ili plovilom pomoću statičnog užeta (static line))

- a) Signali prije i tijekom uzlijetanja, uključujući poruke rukovatelju vitla (motornog vozila ili plovila),
- b) Odgovarajući profil leta,
- c) Simulacija prekida vuče,
- d) Svjesnost položaja,
- e) Otkočavanje.

Sekcija 2C: Uzlijetanje pomoćnim motorom

- a) Postupci uzlijetanja na aerodromu,

- b) Zatrčavanje, uzlijetanje i penjanje,
- c) Praćenje leta i vještina letenja tijekom faze uzlijetanja,
- d) Simulacija otkaza motora nakon uzlijetanja,
- e) Gašenje motora.

Sekcija 3: Opće radnje

- a) Održavanje položaja i brzine u pravolinijskom letu,
- b) Vađenje iz zaokreta prema odabranom orijentiru,
- c) Manevar za brzo spuštanje (ako je primjenjivo).

Sekcija 4: Krug za slijetanje, prilaz i slijetanje (kandidatu je pri slijetanju zabranjeno pružati pomoć radiovezom, osim u slučaju opasnosti)

- a) Postupak prilaženja krugu za slijetanje (smjer skretanja po krugu za slijetanje može se unaprijed zadati),
- b) Postupci i načini motrenja i izbjegavanja sudara,
- c) Provjere prije slijetanja,
- d) Let po krugu za slijetanje, prilaženje, slijetanje,
- e) Točnost slijetanja (pravilno slijetanje u označeni prostor 50 x 50 m).

2. Ispiti za stjecanje ovlaštenja nastavnika letenja

TEORIJSKI DIO

- a) Teorija letenja (aerodinamika i mehanika leta) 15 pitanja
- b) Konstrukcije i materijali 5 pitanja
- c) Meteorologija 10 pitanja
- d) Pravila i propisi 5 pitanja
- e) Tehnika letenja 10 pitanja
- f) Opasne situacije i izvanredni postupci 10 pitanja
- g) Pružanje prve pomoći 5 pitanja
- h) Metodika nastave 10 pitanja

PRAKTIČNI DIO

- a) Demonstracija vježbi na tlu i prikaz faza uzlijetanja i upravljanje parajedrilicom na tlu (slalom oko zadanih oznaka), kontrolirani prekid uzlijetanja, »groundhandling«,
- b) Ispitni let uz izvođenje manevra za brzo spuštanje od najmanje 10 m/s i preciznost i pravilnost slijetanja u označeni prostor 50 x 50 m po krugu za slijetanje,
- c) Izvanredni postupci (obavljaju se u sklopu obaveznog S.I.V. treninga tijekom osposobljavanja pa se u ovom dijelu ispita mogu izostaviti).

3. Ispiti za stjecanje ovlaštenja tandem letenje

TEORIJSKI DIO

- a) Teorija letenja (aerodinamika i mehanika leta) 10 pitanja
- b) Meteorologija 10 pitanja
- c) Pravila i propisi 5 pitanja
- d) Opasne situacije i izvanredni postupci 10 pitanja
- e) Pružanje prve pomoći 5 pitanja

PRAKTIČNI DIO

- a) Ispitni let uz kontrolirani prekid uzlijetanja tandem parajedrilicom u fazi dignute kupole,
- b) Pravilno uzlijetanje tandem parajedrilicom uz putnika koji ima najmanje dozvolu pilota parajedrilice,
- c) Slijetanje uz preciznost i pravilnost slijetanja u označeni prostor 50 x 50 m po krugu za slijetanje,

4. Ispiti za stjecanje ovlaštenja pokusni pilot

TEORIJSKI DIO

- a) Teorija letenja (aerodinamika i mehanika leta) 10 pitanja
- b) Konstrukcije i materijali 10 pitanja
- c) Mjerila i metode ispitivanja 10 pitanja
- d) Opasne situacije i izvanredni postupci 10 pitanja

PRAKTIČNI DIO

Po jedan let na dva različita modela parajedrilica s izvođenjem izvanrednih postupaka, kao što su jednostrano zaklapanje preko 50%, »full-stall«, negativni zaokret, spiralno propadanje preko 15 m/s (izvoditi nad vodenom površinom).

5. Ispiti za stjecanje ovlaštenja akrobatsko letenje

TEORIJSKI DIO

- a) Teorija letenja (aerodinamika i mehanika leta) 10 pitanja
- b) Konstrukcije i materijali 5 pitanja
- c) Pravila i propisi 5 pitanja
- d) Tehnika letenja 10 pitanja
- e) Opasne situacije i izvanredni postupci 10 pitanja
- f) Pružanje prve pomoći 5 pitanja

PRAKTIČNI DIO

S.I.V. i akrobatski manevri: »wingover«, asimetrična spirala, SAT, negativni zaokreti, prevučeni let, »full-stall«, luping. Provesti potreban broj letova za prikaz akrobatskih manevara (izvoditi nad vodenom površinom).

DODATAK 4

OBRAZAC KNJIŽICE LETENJA ZA PILOTE OVJESNE JEDRILICE ODNOSNO PARAJEDRILICE

Knjižica letenja omogućava pilotu vođenje evidencije o naletu na konvencionalan način tako da osigurava trajni zapis. Pilot koji leti različite kategorije zrakoplova treba za svaku kategoriju imati zasebnu knjižicu letenja.

1. Zapisi u knjižicu letenja trebaju biti upisani tintom ili neizbrisivom olovkom, čim je prije moguće nakon svakog leta.

2. Knjižica letenja u koju se upisuju letovi ovjesnom jedrilicom odnosno parajedrilicom treba sadržavati najmanje sljedeće podatke:

a) Osobne podatke: prezime i ime, te adresu pilota imatelja knjižice letenja,

b) Za svaki let:

– datum leta,

– mjesto i vrijeme uzlijetanja, te mjesto i vrijeme slijetanja,

– tip (izvedba, model, varijacija tipa) ovjesne jedrilice odnosno parajedrilice,

- način starta,
- ukupno vrijeme leta (nalet),
- dužnost tijekom leta (pilot, učenik pilot, nastavnik, ispitivač),
- svrha i zadatak leta,
- udaljenost preleta,
- napomene i ovjera.

3. Prihvatljive su knjižice dimenzije standardnog formata od najmanjeg A6 do najviše A4 sa čvrsto uvezanim i numeriranim stranicama.

DODATAK 5

OBRAZAC DOZVOLE PILOTA OVJESNE JEDRILICE

REPUBLIKA HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO		REPUBLIC OF CROATIA CROATIAN CIVIL AVIATION AGENCY
Dozvola pilota ovjesne jedrilice Hang Glider Pilot Licence		
<small>Izdana u skladu sa Zakonom o zračnom prometu Issued in accordance with Air Traffic Law</small>		

Stranica 1

	Broj / No.
	Potpis imaoaca / Signature of Holder
Ime i prezime / Name and surname	
Datum i mjesto rođenja / Date and place of birth	
Adresa / Address	
Državljanstvo / Nationality	
Datum izdavanja / Date of issue	
Po ovlaštenju / By authority	Pečat / Seal

Stranica 2

OVLAŠTENJA / RATINGS	
Datum izdavanja Date of issue	Potpis i pečat Signature and seal
Nastavnik / Instructor	N
Pilot tandem / Tandem Pilot	T
Pokusni pilot / Test Pilot	P
Akrobatsko letenje / Aerobatic Flight	A
Primjedbe / Remarks	

Stranica 3

Dozvola pilota ovjesne jedrilice vrijedi samo uz dokaz o zdravstvenoj sposobnosti. Hang Glider Pilot Licence is valid only with evidence of medical fitness.		
Ovlaštenje Rating	Vrijedi do Valid until	Po ovlaštenju By authority
Primjedbe / Remarks		

Stranica 4

OBRAZAC DOZVOLE PILOTA PARAJEDRILICE

REPUBLIKA HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO		REPUBLIC OF CROATIA CROATIAN CIVIL AVIATION AGENCY
Dozvola pilota parajedriline <hr/> ParaGlider Pilot Licence		
<small>Izdana u skladu sa Zakonom o zračnom prometu Issued in accordance with Air Traffic Law</small>		

Stranica 1

<div style="border: 1px dashed black; width: 80px; height: 80px;"></div>	Broj / No. <input type="text"/>
	Potpis imaoaca / Signature of Holder <input type="text"/>
Ime i prezime / Name and surname <input type="text"/>	
Datum i mjesto rođenja / Date and place of birth <input type="text"/>	
Adresa / Address <input type="text"/>	
Državljanstvo / Nationality <input type="text"/>	
Datum izdavanja / Date of issue <input type="text"/>	
Po ovlaštenju / By authority <input type="text"/>	Pečat / Seal <input type="text"/>

Stranica 2

OVLAŠTENJA / RATINGS	
Datum izdavanja Date of issue	Potpis i pečat Signature and seal
Nastavnik / Instructor	<input type="text"/>
N	
Pilot tandema / Tandem Pilot	<input type="text"/>
T	
Pokusni pilot / Test Pilot	<input type="text"/>
P	
Akrobatsko letenje / Aerobatic Flight	<input type="text"/>
A	
Primjedbe / Remarks	<input type="text"/>

Stranica 3

Dozvola pilota parajedriline vrijedi samo uz dokaz o zdravstvenoj sposobnosti. Paraglider Pilot Licence is valid only with evidence of medical fitness.		
Ovlaštenje Rating	Vrijedi do Valid until	Po ovlaštenju By authority
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Primjedbe / Remarks <input type="text"/>		

Stranica 4